دوره ۲۱، شماره ۱، بهار ۱۴۰۱، صفحات ۵۳ تا ۶۳

مقاله پژوهشی

تاثیر پوشش جنگلی ساحلی در تثبیت، حفاظت و احیای سواحل ماسهای در معرض امواج

سونامي

حامد جليل مصير، روح الله فتاحي، الهام قنبري عديوي*

گروه مهندسی آب، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شهر کرد، شهر کرد، ایران.

Elhamgh44@gmail.com *نويسنده مسئول، يست الكترونيك

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۱۰/۰۱

تاريخ بازنگري: ۱۳۹۸/۱۲/۰۱

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۱۲/۰۵

شناسه ديجيتال (DOI): 10.22113/JMST.2020.212864.2338

چکیدہ

پدیده انتقال رسوب یکی از عوامل مهم و تاثیرگذار در عملکرد هیدرولیکی و ساختار ریختشناسی سواحل تلقی می شود. به علاوه توسعه پایدار، اقدامات مهندسی و انتخاب متناسب ترین روش حفاظت جهت ساماندهی و تثبیت سواحل، در گروی آگاهی از کمیت بار رسوبی می باشد. بنابراین تمرکز این پژوهش به طور کلی بر آورد نرخ انتقال رسوب، ارزیابی تاثیر پوشش جنگلی ساحلی (کمربند سبز) بر کاهش روند نرخ انتقال رسوب در اثر امواج بلند از جمله سونامی و دستیابی به مدل پارامتریک متناسب با هر منطقه ساحلی با استفاده از نرمافزار SPSS می باشد. آزمایش ها بر پایه اثر بخشی درخت مانگرو برای کاهش انرژی سونامی، به وسیله یک ساختار درختچه مصنوعی شبیه سازی شده، به ازای دو چیدمان درختی مستطیلی و مثلثی، ۳ ارتفاع موج ورودی ۶۰ و ۱۲ سانتی متر، شیب ساحل ثابت و افقی، قطر رسوب ۵۰/۰ میلی متر و در شرایط حضور و عدم حضور پوشش انجام گردید. نیروی وارد شده ناشی از موج با استفاده از روش اندازه گیری مستقیم به کمک نیروسنج الکترونیکی (Load cell) و سرعت موج با استفاده از دستگاه سرعتسنج داپلر صوتی (ADD) اندازه گیری شدند. نتایج حاصل از این پژوهش نشان می دهد که با وجود پوشش جنگلی، ۲۱/۹ درصد سرعت موج با استفاده از دستگاه سرعتسنج داپلر صوتی (ADD) اندازه گیری شدند. نتایج حاصل از این پژوهش نشان می دهد که با وجود پوشش جنگلی، ۲۱/۹ درصد سرعت موج با استفاده از دستگاه سرعت داپلر صوتی (ADD) اندازه گیری شدند. نتایج حاصل از این پژوهش نشان می دهد که با وجود پوشش جنگلی، ۲۱/۹ درصد سرعت موج با استفاده از دستگاه سرعد و به تثبیت و احیای سواحل کمک می گردد. همچنین در نظر گرفتن شرایطی از قبیل انتخاب چیدمان مثلثی و افزایش تراکم پوشش، به ترتیب منجر به بهبود ۲۵/۷ و ۲۰/۱۱ درصدی وضعیت سواحل می گردد. در پایان نیز مدل پارامتریک و معادله تجربی برآورد نرخ انتقال رسوب با ضریب همبستگی معادل ۹۵/۵ پیشنهاد گردید.

واژگان کلیدی: تثبیت و ساماندهی سواحل، توسعه پایدار، سونامی، کمربند سبز، نرخ انتقال رسوب

Copyrights:

Copyright for this article is retained by the author(s), with publication rights granted Journal of Marine Science and Technology. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (http://creativecommons. org/licenses/ by/4.0), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

۱. مقدمه

اطلاع از مسائل زیستمحیطی در سواحل، از جمله حفاظت از اکوسیستم و محیطهای ساحل، با توجه به افزایش زندگی انسانها در کنار سواحل از اهمیت به سزایی برخوردار میباشد. وجود بیش از ۲۵۰۰ کیلومتر مرز ساحلی در کرانههای جنوبی و شمالی کشور از یک سو و رشد چشمگیر طرحهای صنعتی، تجاری و گردشگری در این مناطق از سوی دیگر، لزوم توجه ویژه به طرحهای حفاظت و توسعه سواحل را روشن میسازد. همچنین حضور هر گونه استرس و تغییر در اکوسیستم-های دریایی میتواند تأثیرات بهسزایی بر جانداران و پتانسیلهای اکولوژیکی و اقتصادی این مناطق با ارزش بگذارد (al., 2012).

منظور از حفاظت ساحل، عملیاتها و پیاده کردن طرحهایی میباشد که سبب حفظ پایداری ساحل و حفاظت از تاسیسات و سازه-های ساحلی در برابر بروز پدیدههای طبیعی می شود. پدیدههای طبیعی در مناطق ساحلی نظیر باد، جزر و مد، سونامی، امواج و جریانهای دریایی از مهم ترین عواملی میباشند که باعث فرسایش ساحل و حرکت رسوبات شده و زندگی انسانها در کنار ساحل را تحت تاثیر قرار می دهد. از این رو راه کارهای مختلفی برای کنترل فرسایش سواحل مورد استفاده قرار می گیرند که بهطور کلی میتوان آنها را به دو دسته روشهای سازهای و روشهای غیرسازهای تقسیم نمود. بهطور کلی احیای سواحل رسوب گذاری در نواحی خاص، جزء اهدافی است که در چارچوب رماظت از سواحل قرار می گیرند. بنابراین در بررسی یک طرح حفاظت از سواحل تبیین دقیق اهداف مورد نیاز، شناخت و بررسی دقیق خصوصیات ریختشناسی سواحل برای انتخاب روش مناسب حفاظت آن دارای اهمیت بسیار میباشد.

از آنجایی که سواحل، به ویژه سواحل ماسهای میتوانند به واسطهی هجوم امواج دریا دچار فرسایش شوند، پیشبینی چگونگی تغییرات مناطق ساحلی تحت اثر طوفانهای شدید، در افزایش مهارت مهندسین جهت به کارگیری سازههای مورد نظر در آن مناطق بسیار تاثیرگذار می باشد. پدیده انتقال رسوب از جمله مهم ترین فرایندهای ساحلی است که ریختشناسی ساحل را کنترل کرده و فرسایش، رسوب گذاری و یا پایدار بودن ساحل را تا حد زیادی مشخص می سازد و عدم اطلاع دقیق از میزان آن خسارات بسیاری را موجب می شود، بنابراین تعیین و پیشبینی میزان رسوب گذاری و انتقال رسوب در سواحل خصوصا در بنادر کوچک نظیر بنادر صیادی با عمق آبخور محدود بسیار حساس و با اهمیت بوده و در کنار مسئله تثبیت و احیای سواحل مورد توجه مهندسین و طراحان سازههای دریایی قرار گرفته است. مدیریت مناسب، تثبیت و احیای سواحل، مقابله با تخریبهای پدیده انتقال رسوب و نگهداشت بهتر محیط زیست مستلزم استفاده از روش مقابله متناسب با هر منطقه ساحلی میباشد. بنابراین از روش طبيعي كنترل و مقابله بيولوژيكي كمربند سبز كه نقش عمدهاي در توسعه و محافظت از زیست بومها ایفا می کند، استفاده می گردد.

پوشش جنگلی ساحلی به نوعی کنترل و مقابله بیولوژیکی به شمار میرود، نقش عمدهای در توسعه و محافظت از زیستبومهای

قابل تحمل ايفا مي كند و علاوه بر تاثير بر كاهش ميزان توسعه سيل و آب گرفتگی ناشی از طغیان سونامی به واسطه افزایش زبری و مقاومت در مقابل جریان، دارای امتیازاتی از قبیل سازگاری بیشتر با محیط زیست و صرفه اقتصادی نیز میباشند(, Motamedi-Nezhad 2016). پوشش های جنگلی جریان را به تعویق میاندازد و ظرفیت انتقال رسوب را كاهش مىدهد(Liu and Shen, 2008). سطح يا پوشش پایه ساقه نقش مهمی در کاهش نرخ انتقال رسوب ایفا می کند و باید به عنوان یک ابزار موثر برای کاهش نرخ انتقال رسوب و در نتیجه حفاظت از خاک مورد توجه قرار گیرد(Mu et al., 2019). سرعت حركت اوليه رسوبات با كاهش تراكم پوشش جنگلي افزايش مييابد و این سرعت در پوشش انعطاف پذیر خیلی کمتر از زمانی است که بستر رسوبی فاقد پوشش جنگلی بوده است (Wang et al., 2015). بنابراین باتوجه به اینکه خصوصیات متفاوت پوشش جنگلی از قبیل تراکم، چیدمان و نوع پوشش بر میزان انتقال رسوب موثر میباشد، در این پژوهش سعی برآن است که تاثیر چیدمان و تراکمهای مختلف پوشش جنگلی ساحلی انعطافپذیر بر کاهش نرخ انتقال رسوب در شرایط حضور امواج بلند (سونامی) بررسی گردد و در نهایت معادله نرخ انتقال رسوب با توجه به نتایج آزمایشهای پژوهش حاضر و با استفاده از نرمافزار SPSS پیشنهاد گردد.

۲. مواد و روشها

به طور کلی سه روش در بر آورد ظرفیت و نرخ انتقال رسوب وجود دارد. یکی استفاده از مدل فیزیکی، تئوری موج و جریان، جمع آوری رسوب های انتقال یافته و محاسبه حجمی آن ها میباشد، دوم استفاده از مدل های ریاضی مناسب جهت تحلیل و شبیه سازی فرآیند انتقال رسوب و سوم استفاده از فرمول های تجربی با در نظر گرفتن عوامل موثر میباشد.

فرمول های تجربی و مدل های پارامتریک زیادی برای پیش بینی نرخ انتقال رسوب در امتداد ساحل به صورت تابعی ازمشخصههای امواج، جریانات و ارزیابی تغییرات مکانی در حین انتقال، به منظور تعیین عوارض مورفولوژیکی پیشنهاد شده است. این روابط به دلیل این که برای سواحل خاصی به دست آمدهاند، ممکن است جوابهای حاصل از آنها نیز در سواحل دیگر بهطور دقیقی حاصل نشود یا نزدیک به واقعیت نباشد. بنابراین در پژوهش حاضر ابتدا با استفاده از مدل فیزیکی، تئوری موج و جریان، نرخ انتقال رسوب محاسبه گردید و در نهایت با استفاده از برازش دادهها و تحليل آنها در نرم افزار SPSS، فرمول تجربی متناسب و خاصی برای هر منطقه ساحلی، به خصوص برای مدل های فیزیکی تئوری موج و جریان همچون پژوهش حاضر، برای حاصل شدن جوابی نزدیک به واقعیت پیشنهاد گردید. وجود محدودیت-های آزمایشگاهی، اثرات حدی و خطاهای مقیاسی، نتایج حاصل از ساخت نمونه های مقیاسی از سواحل و شرایط سیالاتی آن را با شاخص-هایی همراه می سازد که از آن جمله می توان به محدودیت در شبیه-سازی کامل پدیده و تقریب فیزیکی و جایگزینی اثر نیروهای غالب و ... اشاره کرد.

در مدلسازی اخیر نیز با احتساب مجموع مولفه های موجود، مقطع ساحل شبیهسازی شده است. مهمترین متغیرهای فیزیکی در مسأله نرخ انتقال رسوب ساحلی (QLS) در پنج دسته، ۱- متغیرهای بستر شامل قطر ذرات رسوب (D50)، جرم حجمی ذرات (ps)، تنش برشی بستر (τb)، سرعت سقوط ذرات رسوب (Ws)، انحراف معيار هندسی توزیع دانهبندی ذرات (σg)، فاکتور شکل (Fs) و زاویه مقاومت رسوبها (φ)، ۲- متغیرهای کانال شامل ضریب زبری جداره (n)، شیب ساحل (S)، عمق أبخور ساحل (Y) و عرض كانال (B)، ۳- متغیرهای سیال شامل دانسیته جرمی (ρ_w)، لزجت دینامیکی (μ_w)، شتاب ثقل (g) و کشش سطحی (م)، ۴- متغیرهای پوشش شامل تنش برشی ناشی از کشش پوشش (au_v)، قطر ساقه پوشش (D)، تراکم پوشش (au_v) (خارج قسمت سطح سایه انداز یوشش درختی (A_v) در تعداد یوشش (n_v) به مساحت زمین محصور شده پوشش یا ساحل مورد بررسی (A_G))، زاویه پوشش نسبت به موج (θ)، ارتفاع پوشش (h_v)، انعطاف پذیری پوشش (ξE) و چیدمان (C)، ۵- متغیرهای هیدرولیکی شامل نیروی کششی موج (FD)، سرعت موج (V)، ارتفاع موج (H) و طول موج (L)، در نظر گرفته شدند.

در ادامه انتخاب ترکیب مناسب از میان متغیرهای ذکر شده بر اساس شبیهسازی فیزیکی در نظر گرفته شده مهم میباشد. از این رو یارامتر W_s (سرعت سقوط ذرات رسوب) با توجه به تعریف و ماهیت امواج منفرد و ارجحیت سرعت موج نسبت به سرعت سقوط ذرات در انتقال رسوب، Y(عمق أبخور ساحل) با توجه به شرايط مستغرق حاكم بر روى عمق أبخور، L (طول موج) با توجه به ارجحيت ارتفاع موج نسبت به طول موج و ϕ (زاویه مقاومت رسوبها) با توجه به یکنواخت بودن رسوبها در طول تمام آزمایشها، نادیده گرفته شدند. همچنین پارامتر tb (تنش برشی بستر) نیز با توجه به اهداف و مکانیزم انجام این پژوهش و به دلیل بررسی و در نظر گرفتن نیروی موج و نیروی کششی پوشش جنگلی به ترتیب به عنوان تنها نیروی موجود و تنها عامل مقاوم در این پژوهش، نادیده گرفته شد. در نهایت با حذف پارامترهای ثابت و بدون تاثیر در طول آزمایش ها و استفاده از روش (Hunsaker and Rightmire., 1947) در تحليل ابعادي و انتخاب H،pw،V به عنوان متغیرهای تکراری، پارامترهای بدون بعد مطابق رابطه (۱) استخراج گردید. قابل ذکر است بهجای قطر پوشش D که در اینجا ثابت انتخاب شده، از پارامتر Ap (سطح مقطع مقابل جریان) استفاده گردید.که با بررسی پارمترهای بدون بعد بدست آمده مشاهده می شود که می توان از ميان آنها اعداد بدون بعد معروفي مطابق جدول (١) استخراج نمود.

لازم به ذکر است که جهت تجزیه و تحلیل دادههای تجربی، اعداد ضریب درگ (C_D) برای محاسبه نیروی درگ ناشی از امواج در ساحل، شاخص صلبیت (ξE)برای برآورد پارامتر انعطاف پذیری پوشش درختی و عدد نیوتن (N_e) برای شبیهسازی سیستم نیرویی اعمال شده

از طرف سیال به پوشش در سه بعد فضایی مورد استفاده قرار می گیرند. اما اعداد فرود (Fr) با توجه به ماهیت جریان و رینولدز (Re) به علت کاملا متلاطم بودن جریان و صرفنظر شدن از تاثیر لزجت، وبر (We) به علت ناچیز بودن آن در جریان کانال باز این پژوهش، از میان پارامترها حذف می شوند. درنهایت، با حذف اعداد بدون بعد بدون تاثیر یا کم تاثیر در طول آزمایشها و ساده کردن ترکیب دادهها، رابطه (۲) حاصل شد.

به منظور دستیابی به مدل پارامتریک و فرمول تجربی برآورد نرخ انتقال رسوب از نرمافزار تجزیه و تحلیل آماری SPSS، که میتوان روشها و آزمونهای آماری از جمله دستورات سریهای زمانی، رگرسیون و همبستگی را با دقت و سرعت انجام داد، استفاده گردید. به منظور مقایسه و ارزیابی نرخ انتقال رسوب برآوردی از فرمول تجربی استخراجی و آزمایشهای پژوهش حاضر، از معیارهای آماری مجذور میانگین مربعات خطا (RMSE)، نرمالسازی جذر میانگین مربعات خطا کارایی (CE) و ضریب همبستگی (R^2)، به صورت (NRMSE) رابطههای (۳) تا (۶) استفاده گردید: که O_i مقدار مشاهداتی، P_i مقدار پیش بینی شده، N تعداد دادههای مشاهداتی، $\overline{0}_{\mathrm{m}}$ مقدار میانگین مشاهدات و \overline{P}_m مقدار میانگین پیش بینی شده، P_{max} بیش ترین مقدار پیشبینی شده و Pmin کمترین مقدار پیشبینی شده میباشد. مقدار مجذور میانگین مربعات خطای نرمال هر چه به صفر نزدیکتر باشد نشانگر بالا بودن دقت پیشبینی است. همچنین مقدار ضریب همبستگی بین ۱- تا ۱ میباشد و مقدار ۱ بیان کننده پیش بینی بدون خطا میباشد. دامنه ضریب کارایی از منفی بینهایت (مدل ضعیف) تا ۱ (مدل خوب) میباشد. در ادامه در جدول ۲، شرح پارامترهای مورد استفاده در آزمایشها و محدوده آنها ارائه می شود.

آزمایش ها در آزمایشگاه هیدرولیک دانشگاه شهر کرد انجام گردید. فلوم آزمایشگاهی با مقطع مستطیلی به عرض ۶/۰ متر، ارتفاع دیواره ۰/۶ متر و طول ۲۰ متر به سه قسمت طولی، ۳/۵ متر در پایین دست مدل، ۴/۵ متر مدل (شامل ۱ متر فلوم لبه چاقویی، ۱/۸۴ متر رسوبات ساحل، ۱/۵ متر مخزن تامین هد موج و ۲۰/۰ متر به صورت آزاد) و ۲۱ متر بالادست مدل تقسیم گردید. فلوم دارای کف فلزی و دیوارههای شیشهای از جنس پلکسی گلاس است. سرعت موج توسط دستگاه متحرک فلوم نیروسنج الکترونیکی (لودسل) با قابلیت ثبت حداکثر شیب ورودی صفحه و خط کرانه ساحل نصب گردید. لازم به ذکر است شیب ورودی صفحه و خط کرانه ساحل از شیب ثابت و افقی، استفاده گردید. در شکل ۱ مدل آزمایشگاهی استفاده شده با ذکر جزئیات به عنوان نمونه نشان داده شده است.

$$f_1\left(\frac{F}{\rho_w H^2 V^2}, \frac{\rho_w H V}{\mu_w}, \frac{V}{\sqrt{Hg}}, \frac{\xi E}{\rho_w V^2}, \frac{\rho_w V^2 H}{\sigma}, \frac{\tau_v}{\rho_w V^2}, \frac{Q_{LS}}{V H^2}, \frac{A_P}{H^2}, \frac{h_v}{H}, \frac{D_{50}}{H}, D_v, C\right) = 0 \tag{1}$$

$$Q_{LS} = VH^2 f_2 \left(C_D, J, N_e, \frac{D_{50}}{H}, D_v \right)$$

عدد نيوتن	عدد وبر	شاخص صلبيت	عدد فرود	عدد رينولدز	ضریب درگ
$N_e = \frac{\tau_v}{\rho_w V^2}$	We = $\frac{V^2H}{\sigma}$	$J = \frac{\xi E}{\rho_w V^2}$	$Fr = \frac{V}{\sqrt{Hg}}$	$Re = \frac{\rho_w HV}{\mu_w}$	$C_D = \frac{F}{\rho_w A_P V^2}$

جدول ۱- اعداد بدون بعد معروف استخراج شده

Table 1. Famous dimensionless numbers.

$$RMSE = \sqrt{\frac{1}{N} (\Sigma_{i=1}^{N} (P_{i} - O_{i})^{2}}$$
(٣)

$$NRMSE = \frac{RMSE}{O_{max} - O_{min}}$$
(*)

$$CE = 1 - \left(\frac{\Sigma_{i=1}^{N}(P_{i}-O_{i})^{2}}{\Sigma_{i=1}^{N}(P_{i}-\overline{O}_{m})^{2}}\right)$$
(4)

$$R^{2} = \frac{\Sigma_{i=1}^{N}(O_{i}-\overline{O}_{m})(P_{i}-\overline{P}_{m})}{(\Sigma_{i=1}^{N}(O_{i}-\overline{O}_{m})^{2})^{0.5}(\Sigma_{i=1}^{N}(P_{i}-\overline{P}_{m})^{2})^{0.5})}$$
(\$

جدول ۲– معرفی پارامترهای مورد استفاده در این پژوهش

Table 2.	Introducing	the	parameters	used in	this	study.
1 uoie 2.	muouuems	une	purumeters	useu m	uns	study.

تعداد حالتهاي تغيير	واحد	نماد	پارامتر متغير
متغير مورد بررسي	$cm^{3}.s^{-1}$	Q_{LS}	نرخ انتقال رسوب
١/٣۴-۵٠/۴٨	kg	F _D	نیروی در گ
۶، ۹ و ۱۲	Cm	Н	ارتفاع موج
1/42-1/01	$m. s^{-1}$	V	سرعت موج
110	%	D _v	تراكم پوشش جنگلی
۲۰-۵	-	n _v	تعداد المان پوشش در هر تراکم
مثلثی و مستطیلی	-	С	چيدمان پوشش جنگلي

شکل ۱- نمایی از فلوم مستطیلی مدل آزمایشگاهی به همراه جزئیات آن Fig. 1- Overview of the rectangular flume of the laboratory model and its details

مر طوم وقون هایی دوره بیست و یکم، شماره اول، بهار ۱۴۰۱ فصل نامه ی علمی پژوهشی

با پر کردن مخزن ایجاد موج از آب و سپس به کمک دریچه کشویی و باز نمودن ناگهانی دریچه، موج ایجاد گردید. تولید موج در اینجا مبتنی بر ایجاد اختلاف ارتفاع طرفین موجساز دریچهای (صفحه-ای) و باز کردن ناگهانی دریچه میباشد. این سیستم تولید موج در واقع از حرکت ضربهای کف دریا هنگام وقوع زلزله که منجر به تولید امواج آزمایشگاهی از جمله(Cols شده است. ضمناً در پارهای از تحقیقات آزمایشگاهی از جمله(Ratnasooriya et al., 2008) آزمایشگاهی از جمله(Ratnasooriya et al., 2008) استفاده شده است. در این پژوهش، از سه ارتفاع موج مختلف ۶۰ ۹ و ۱۳ سانتی متر جهت شبیه سازی ارتفاع سونامی و با رعایت مقیاس ۱ به ۱۳ سانتی متر جهت شبیه سازی ارتفاع سونامی و با رعایت مقیاس ۱ به موج در ساحل و همچنین دستیابی به میزان وضعیت انتقال رسوب، کف فلوم از مواد متخلخل رسوبی با شیب ثابت و افقی و ارتفاع ۱۰/۰ متر، به حجم کلی^{۲–} ۱۰×۱۰×۱۰/۸۱۴ متر مکعب، از مصالح فرسایش پذیر ماسه با قطر متوسط ۲۵/۰ میلی متر پوشش داده شد.

جهت برآورد نرخ انتقال رسوب، رسوبهای حمل شده بعد از پوشش درختی به دریچه تخلیه رسوب واقع در انتهای کانال انتقال یافته و نمونه رسوب به ازای شرایط آزمایش مختلف، با استفاده از توریهای مخصوص صرفا جهت جمع آوری رسوبها و عبور آب از خود، حاصل گردید. لازم به ذکر است جهت برآورد نرخ انتقال رسوب، شرایط یکسان در آزمایشهای مختلف در نظر گرفته شده و جمع آوری رسوبها بعد از گذشت مدت زمان ۱۲۰ ثانیه از شروع آزمایش انجام گردید. بلافاصله تعد از حاصل شدن نمونه رسوبها، با ثبت زمان و شرایط یکسان برای تمام آزمایشها به مدت ۳۶ ساعت در آزمایشگاه در شرایط دمای ۲۵ درجه سانتی گراد گذاشته شدند تا خشک شوند. سپس با استفاده از ترازوی حساس وزن آنها محاسبه گردید. در نهایت نیز نرخ انتقال رسوب بر اساس تبدیل واحد و با توجه به مدت زمان ۲۰ ثانیه بر حسب

بعد از رسوبها، طولي معادل يک متر از فلوم به صفحه ساحل و تكيه گاه لبه چاقويي اختصاص داده شد. ايجاد اين فلوم لبه چاقويي براي اولین بار در مطالعات(Lashkar-Ara, 2010) به منظور اندازه گیری مستقیم نیرو به روش مومنتم جهت اندازه گیری تنش برشی کانال مستطیلی با زبریهای مختلف مطرح گردید. اما در آزمایشهای یژوهش حاضر مکانیزم لبه چاقویی به شکلی نوین با قابلیت نگه داشتن اصطکاک تماسی در حد صفر، به صورت کاملا آزاد و در شرایط آستانه حرکت، مطابق شکل (۲) ایجاد گردید. قابلیت اتصال انتهای فلوم لبه چاقویی (قسمت متحرک) به ابتدای پایین دست با استفاده از حسگر بار ديناميک (نيروسنج الکترونيکی) نصب شده در جلوی فلوم لبه چاقويی، اندازهگیری نیروی وارده از سوی موج یا جریان بر روی مدل آزمایشگاهی را میسر میساخت. فلوم متحرک روی تیغههای چاقویی در حالت استانه حرکت مستقر شده بود و با اندک نیرویی به سمت پایین دست سقوط می کرد. در چنین شرایطی، حسگر بار، عامل برقراری تعادل نيرويي بوده و همين مسئله امكان ثبت مقدار نيرو در هر لحظه از عبور موج از این بازه یک متری بخش میانی، بر روی صفحه نمایشگر متصل به حسگر را فراهم می آورد. به منظور تهیه پوشش درختی ساحلی، با

در نظر گرفتن پوشش درختی مانگرو جهت شبیه سازی در آزمایش ها از درختچه های مصنوعی پلی اتیلنی دارای دو ساختار، سفت شامل سیستم تنه به قطر ۲ سانتی متر و ارتفاع ۲۵ سانتی متر و ریشه به قطر ۱ سانتی-متر و نرم شامل شاخه و برگ استفاده گردید. آرایش پوشش به لحاظ ایجاد تراکم الگوی کشت، نیز متاثر از اهمیت سطح سایه انداز بخش تاج پوشش درختان مورد مطالعه می باشد که شاخص آن پارامتری تحت عنوان درصد پوشش بوده و به صورت خارج قسمت سطح سایه انداز درختان به مساحت زمین محصور شده پوشش قابل تعریف می باشد. در این پژوهش، آزمایش ها ابتدا به صورت بدون پوشش و سپس با نصب پوشش درختی بر روی ساحل با چیدمان مختلف، به عنوان نمونه مطابق شکل (۳) مورد بررسی قرار گرفتند.

به منظور استخراج اطلاعات لازم جهت تحلیل اندرکنش امواج و پوشش درختی ساحلی، نصب اشلهایی بر دیواره کانال و نصب دوربین فیلمبرداری با سرعت برداشت تعداد فریم بر ثانیه بالا در مقابل دیواره کانال و تبدیل فیلم به فریمهای آن، امکان استخراج اطلاعاتی همچون ارتفاع موج در هر نقطه، تعیین محل شکست موج، تعیین زاویه موج و سرعت پیشروی موج را امکان پذیر میکند.

همچنین به منظور اندازه گیری سرعت و تعیین الگوی جریان از دستگاه سرعتسنج سه بعدی صوتی +Vectrino که یکی از پیشرفته-ترین انواع سرعتسنجهای داپلر صوتی (ADV) میباشد و امکان بررسی خصوصیات آشفتگی جریان را ایجاد می کند، استفاده گردید. این دستگاه بر اساس نحوه استقرار میله گیرنده آن، یعنی قسمتی که شاخکهای مربوط به دریافت سیگنال بازگشتی ناشی از برخورد به ذره معلق در آب به آن متصل است، در داخل سیال به نوع جانبنگر، برای اندازه گیری سرعت جریان در نواحی نزدیک به سطح آب استفاده می-شود. اطلاعات و سیگنالهای دریافتی نیز توسط نرمافزار دیتالاگر (Data Logger) نصب شده بر سیستم کامپیوتر متصل به دستگاه سرعتسنج، ثبت و ذخیره می شوند. در اینجا با توجه به هندسه مورد بررسی به تخمین محل شکست امواج اقدام شد. در واقع این شکست موج نقطه شروع اغتشاش و آشفتگی در موج و آزاد شدن انرژی آن میباشد. بنابراین سرعتسنج مذکور در این محل، در ورودی ساحل نصب گردید و از این طریق امکان ثبت سرعت موج در لحظه شکست میسر گردید. سرعت موج در لحظه شکست پارامتر اصلی در تعیین دبی انتقال رسوب مىباشد.

جهت برآورد پارامتر انعطاف پذیری شاخههای پوشش، از پارامتری به نام شاخص درختی استفاده گردید که در مطالعات-Fathi (Moghadam., 1996))به منظور بررسی جذب مومنتم پوششهای درختی انعطاف پذیر غیرمستغرق در رودخانهها، ارائه شده است که در آن ξ شاخص درختی، Nf_1^2 مجذور رزونانس فرکانسی مود اول، آن ξ شاخص درختی، Nf_1^2 مجذور رزونانس فرکانسی مود اول، ایند. در پژوهش حاضر، درختی بر حسب واحدهای استاندارد می باشد. در پژوهش حاضر، درختیههای مصنوعی همگی هم شکل بوده و شرایط هندسی یکسانی داشتند، شش عدد از آنها انتخاب شده و جهت تخمین شاخص درختی، مورد آزمایش قرار گرفتند. در این جا متوسط شاخص درختی اندازه گیری شده معادل ۶/۵ نیوتن بر متر مربع بهدست آمده است.

شكل ۲- نمايي سهبعدي از بخش متحرك فلوم (فلوم با تكيه گاه لبه چاقويي)

Fig. 2- 3D view of the moving portion of the flume (flume with a knife edge restraint).

شکل ۳- یکی از حالتهای چیدمان یوشش گیاهی در آزمایشها Fig. 3-One of the vegetation layout modes in the experiments

جهت برآورد تنش برشی ناشی از کشش و مقاومت یوشش در مقابل امواج (Tv)، طبق مطالعات (Nardin et al., 2016)، از معادله (۸) استفاده می گردد که به منظور بررسی تاثیر یوشش درختی بر جریان ارائه شده است:که در آن C_D عدد بدون بعد ضریب کشش، D_s تراکم یوشش که برابر است با تعداد ساقه در واحد سطح، h_v ارتفاع یوشش و u_v سرعت درونی پوشش، بر حسب واحدهای استاندارد میباشنددر اینجا با توجه به نوع آزمایشها و شیوه کارگذاری پوشش، جهت استفاده از معادله ذکر شده به منظور تعیین تنش برشی ناشی از کشش یوشش، تراکم پوشش (D_v) با ضریبی بهجای تراکم ساقه (D_s) در معادل (۸) به شکل معادله (۹) تبدیل تراکمهای مختلف پوشش را م برآورد نمود، که در ادامه برای مح

رابطه (۷)

رابطه (۸) رابطه (٩)

رابطه (۱۰)

رابطه (۱۱)

$$\begin{aligned} \label{eq:sector} & \zeta_s \end{pmatrix} & (C_s) & (C_s) & (C_s) & \zeta_s & \zeta_s$$

$$C_{s} = \left(\frac{\left[\left(\left[\frac{100}{L_{x}}\right]+1\right)\left(\left[\frac{100}{L_{y}}\right]+1\right)}{1\times 1}\right)D\right]$$

تمام

ξE

 τ_v

 τ_v

 C_{s}

سطح به جای معادله (۱۰) از معادله (۱۱) استفاده گردید: که LG و WG

طول و عرض پوشش، L_x و L_y فواصل طولی و عرضی بین دو ساقه

و D قطر ساقه، بر حسب متر مى باشند. جهت محاسبه سطح جاذب نيرو،

با داشتن اطلاعاتی همچون ارتفاع پوشش و ارتفاع موج در لحظه

برخورد به هر ردیف پوشش، عکسبرداری از پوشش درختی صورت گرفته و با استفاده از نرمافزار اتوکد، سطح پوشش در معرض جریان

محاسبه گردید. به این ترتیب که به ازای هر ارتفاع موج در لحظه برخورد به پوشش، سطح پوشش درختی (A) به صورت تجمعی و با

> مر مرفق مالی دوره بیست و یکم، شماره اول، بهار ۱۴۰۱ فصل نامه ی علمی پژوهشی

۵٨

۳. نتایج و بحث

برای بررسی تاثیر پوشش جنگلی ساحلی بر نرخ انتقال رسوب كرانه ساحل، ابتدا به بررسی تاثیر میزان ارتفاع و سرعت موج ورودی (موج شکسته شده) بر میزان انتقال رسوب به صورت کلی پرداخته شد. در شکل (۴)، میزان انتقال رسوب (سانتیمتر مکعب بر ثانیه) بر اساس ارتفاع (متر) و سرعت موج ورودی (متر بر ثانیه)، به ازای چیدمان مختلف پوشش ارائه شده است. با توجه به شکل (۴) ملاحظه می گردد که میزان انتقال رسوب طبق انتظار با افزايش ارتفاع و سرعت موج ورودي افزايش مییابد، بهطوری که بیشترین و کمترین نرخ انتقال رسوب در ارتفاع موج ورودی ۲۵ و ۶/۵ سانتیمتر و سرعت موج ورودی ۱/۴۴ و ۱/۳۳ متر بر ثانیه به ترتیب در چیدمان مستطیلی و مثلثی، معادل ۹۷/۸۹ و ۳۱/۳۴ سانتیمتر مکعب بر ثانیه ثبت گردید. این میزان انتقال رسوب نسبت به شرایط بدون حضور پوشش به ترتیب معادل ۱۹/۱۴ و ۵۹/۳۳ درصد، کمتر ثبت گردید. به عبارتی دیگر جریان عبوری که با افزایش ارتفاع و سرعت خود موجب فرسایش و حمل بستر رسوبی می گردد، پس از ورود به سامانه متخلخل پوشش درختی از تلاطم آن کاسته شده و در نتیجه مانع حمل بیشتر رسوبها می گردد. از این طریق می توان به تثبیت بیشتر ساحل کمک نمود. همچنین ملاحظه گردید که میزان انتقال رسوب تحت تاثیر یوشش جنگلی ساحلی به ازای چیدمان مثلثی کمتر از چیدمان مستطیلی می باشد، به طوری که چیدمان مثلثی ۷/۵۷ درصد بیشتر از چیدمان مستطیلی کارایی داشته و میزان رسوب کمتری را از خود انتقال میدهد. لازم به ذکر است که موج ورودی به سیستم در هنگام برخورد با پوشش جنگلی ساحلی به دلیل تراکمهای مختلف پوشش و افزایش نیروی کششی و وارد شدن فشار زیاد به پوشش، دچار برآمدگی می گردد، علی رغم برآمدگی قله و ارتفاع موج قبل از پوشش جنگلی که منجر به شکست موج گردید، از سرعت موج در هنگام عبور از میان پوشش به دلیل برخورد با موانع کاسته می شود، بنابراین ذرات رسوب بیشتری در سامانه متخلخل پوشش درختی باقی مانده و از انتقال آنها جلوگيري مي گردد.

در شکل (۵)، میزان انتقال رسوب (سانتیمتر مکعب بر ثانیه) بر اساس میزان ضریب کشش پوشش جنگلی ساحلی، شاخص صلبیت و انعطاف پذیری پوشش، عدد نیوتن و سیستم نیرویی اعمال شده از طرف سیال به پوشش، نسبت بدون بعد قطر متوسط ذرات رسوب به ارتفاع موج ورودی و تراکم پوشش جنگلی (درصد)، به ازای چیدمان مختلف پوشش ارائه شده است. با توجه به شکل (۵) ملاحظه میگردد که به ازای یک چیدمان، نرخ انتقال رسوب با افزایش میزان تراکم و ضریب کشش پوشش جنگلی ساحلی، نسبت بدون بعد قطر متوسط ذرات رسوب به ارتفاع موج ورودی، عدد نیوتن و شاخص صلبیت، کاهش مییابد.

با توجه به شکل ۵-الف و ۵-ب می توان بیان داشت که با افزایش تراکم پوشش و انتخاب چیدمان مثلثی، به دلیل قرار گرفتن تعداد درخت بیشتر و نحوه قرارگیری به صورت یک در میان و در نتیجه سطح مقطح بیشتر در مقابل جریان، ضریب کشش و مقاومت گروهی درختان در مقابل جریان افزایش می یابد، بنابراین از انتقال ذرات رسوب جلوگیری می شود و نرخ انتقال رسوب کاهش می یابد. به طوری که با افزایش

تراکم پوشش بهطور متوسط ۱۱/۲۰ درصد از روند نرخ انتقال رسوب کاسته میشود. همچنین کمترین نرخ انتقال رسوب (۳۱/۳۴ سانتیمتر مکعب بر ثانیه) در تراکم ۱۰۰ درصد و ضریب کشش معادل ۷/۳۵، در چیدمان مثلثی ثبت گردید. این در حالی است که بیشترین نرخ انتقال رسوب (۹۷/۸۹ سانتیمتر مکعب بر ثانیه) در تراکم ۳۰ درصد و ضریب کشش معادل ۲/۵۸، در چیدمان مستطیلی ثبت گردید.

با توجه به شکل ۵-ج می توان بیان داشت که دلیل افزایش نسبت بدون بعد قطر متوسط ذرات رسوب به ارتفاع موج (با توجه به ثابت بودن مقدار قطر متوسط ذرات رسوب)، همان طور که در شکل (۴) نیز ذکر گردید، می تواند کاسته شدن از تراکم پوشش و کاسته شدن فشار وارد شده به پوشش و در نتیجه کاهش میزان ارتفاع و کاهش برآمدگی قله موج ایجاد شده باشد. بنابراین کاهش ارتفاع موج و در نتیجه افزایش نسبت بدون بعد قطر متوسط ذرات رسوب به ارتفاع موج ورودی، منجر به کاهش نرخ انتقال رسوب می گردد.

با توجه به شکل ۵-د می توان بیان داشت که با توجه به ثابت بودن مقدار پارامتر انعطاف پذیری پوشش و جرم مخصوص آب، در واقع این كاهش سرعت موج ورودى تحت تاثير پوشش جنگلى ساحلى مىباشد که منجر به افزایش عدد بدون بعد شاخص صلبیت می گردد. بنابراین همان طور که مشخص و منطبق بر واقعیت میباشد، با کاهش سرعت جریان، ضریب کشش و مقاومت پوشش در مقابل جریان که رابطه غیرمستقیم با سرعت دارد افزایش می یابد و در نتیجه از انتقال ذرات رسوب جلوگیری می گردد. از طرفی در مدل پوشش انعطاف پذیر که شاخ و برگها در تماس با جریان قرار گرفتهاند، با انتقال تلاطم جریان به سطح آب و كاهش برخورد جريان أشفته با كف بستر، از فرسايش و حمل رسوبها جلوگیری می شود. مطالعاتی همچون (Parnak., 1394, Rose et al., 2014, Li et al., 2014, Termini., 2015, Hao et al., 2015) نيز بيانگر اين موضوع مىباشند، به-طوری که با انجام آزمایش هایی بر حرکت و رفتار پوشش درختی انعطاف پذیر و تأثیرات آن بر روی انتقال جریان، به این نتیجه رسیدند که به طور کلی پوشش درختی انعطاف پذیر با تراکم های مختلف بر روی پروفیل و انتقال جریان اثر می گذارد، جریان را به تعویق می اندازد و نرخ انتقال رسوب را کاهش داده و به حفظ ساختار سواحل کمک نموده و حتى در بلند مدت باعث احياى سواحل ناپايدار شده مى گردد.

با توجه به شکل ۵-هـ نیز میتوان بیان داشت که در عدد بدون بعد نیوتن متناسب با کاهش سرعت موج تحت تاثیر پوشش جنگلی ساحلی، در واقع این افزایش در تنش برشی ناشی از کشش و مقاومت پوشش در مقابل جریان که رابطه مستقیمی با تراکم و ضریب کشش دارد و متناسب با افزایش آنها، افزایش مییابد، که منجر به افزایش عدد بدون بعد نیوتن می گردد. بنابراین با افزایش در تراکم، ضریب کشش، تنش برشی ناشی از کشش پوشش و عدد نیوتن، نرخ انتقال رسوب کاهش مییابد.

به منظور ارزیابی نحوه اثر پارامترهای بدون بعد بدست آمده در تحلیل ابعادی بر روی نحوه تغییرات میزان انتقال رسوب، ضرایب این پارامترها در معادله (۲) بر اساس دادههای ثبت شده و انجام تحلیل ریاضی در نرمافزار SPSS، مشخص گردید. معادله (۱۲) تأثیر

> مروش ماره اول، بهار ۱۴۰۱ فصل نامه ی علمی پژوهشی

پارامترهای مورد آزمایش در مقدار انتقال رسوب را نشان میدهد. همچنین آمارههای ارزیابی و مقایسه این معادله با نتایج آزمایشگاهی در جدول (۳) ارائه شده است. دادههای محاسبه شده از طریق معادله (۱۲) از دقت قابل قبولی برخوردار میباشد و مقدار نرخ انتقال رسوب

نزدیک به واقعیت پیش بینی می شود، به طوری که این فرمول دارای ضریب همبستگی و ضریب کارایی نزدیک به ۱ (مدل خوب) و مجذور میانگین مربعات خطای نرمال نزدیک به صفر می باشد.

Fig. 4- The trends of sediment transport rate influenced by, (a) input wave height, (b) input wave velocity.

Fig. 5- Sediment transport rate based on (a) Drag coefficient, (b) forest cover density

۶.

بر طرم دفن مالی دوره بیست و یکم، شماره اول، بهار ۱۴۰۱ فصل نامه ی علمی پژوهشی

Fig. 5- Sediment transport rate based on (c) dimensionless ratio of mean particle diameter to input wave height, (d) Newton number, and (e) rigidity index, for triangular and rectangular layout

$$Q_{LS} = VH^2 \left(2.872 \times 10^{-5} (C_D)^{2.35} + 0.001 (D_v)^{1.35} + 0.001 (N_e) - 4.165 \times 10^{-5} \left(\frac{H}{D_{s0}}\right)^{0.8} + 8.033 \times 10^{-5} (J)^{-0.75} \right)$$
(11)

جدول ۳- آمارههای ارزیابی فرمول بر آورد نرخ انتقال رسوب.

Table 3. evaluation criteria of estimate sediment transport rate formulas.

آماره	NRMSE	CE	\mathbb{R}^2
مقدار آماره	•/\۶	٠/٧۵	•/٩٢

مر طوم وقون میانی دوره بیست و یکم، شماره اول، بهار ۱۴۰۱ فصل نامه ی علمی پژوهشی

۶١

حضور پوشش این میزان نرخ انتقال رسوب به ترتیب معادل ۱۹/۱۴ و ۲۹۳/۳۳ درصد بیشتر ثبت گردید. نرخ انتقال رسوب تحت تاثیر پوشش جنگلی ساحلی به ازای چیدمان مثلثی کمتر از چیدمان مستطیلی می-باشد، به طوری که چیدمان مثلثی به دلیل نحوه قرارگیری به صورت یک در میان و در نتیجه سطح مقطع بیش تر در مقابل جریان، ۷/۵۷ درصد بیش تر از چیدمان مستطیلی کارایی داشته و میزان رسوب کمتری را از خود انتقال میدهد. با افزایش تراکم پوشش و در نتیجه افزایش ضریب کشش و مقاومت گروهی درختان در مقابل جریان، به طور نرخ انتقال رسوب (۳۱/۳۴ سانتیمتر مکعب بر ثانیه) در تراکم ۲۰۰ درصد و ضریب کشش معادل ۳۱/۳۴، در چیدمان مثلثی و بیش ترین نرخ انتقال رسوب (۹۲/۸۹ سانتیمتر مکعب بر ثانیه) در تراکم ۲۰۰ درصد و ضریب کشش معادل ۲۰/۵۳، در چیدمان مثلثی و بیش ترین نرخ نریب کشش معادل ۲/۵۸، در چیدمان مستطیلی ثبت گردید. به طور نریب کشش معادل ۲/۵۸، در چیدمان مستطیلی ثبت گردید. به طور کلی وجود پوشش درختی نرخ انتقال رسوب را معادل ۲۱/۱۲ درصد

Refrences:

- Fathi-Moghadam M. 1996. Momentum Absorption in Non-Rigid, Non-Submerged, Tall Vegetation along Rivers. Ph.D. Thesis. University of Waterloo, Canada. p: 25-85.
- Ghanbari Adivi E., Fathi-Moghadam M. and Sadari Nasab M. 2015. Laboratory study at the impact of coastal green belt on wave attenuation. Marine Science and Technology. 13(4): 40-50. [Persian]
- Hao w., Hong-wu T., Zhao H.Q., Zhao X.Y. and Lu Sh. 2015. Incipient motion of sediment in presence of sumerged flexible vegetation. Water Science and Engineerring. 15:1674-2370.
- Hoveizavy S., Savari A., Dehghan Madiseh S. and Doustshenas B. 2012. Using of AMBI (Azti Marine Biotic Index) Index to Evaluation of khuzestan Coastal Sediment Health Status. Marine Science and Technology. 11(1): 1-15. [Persian]
- Hunsaker J.C. and Rightmire B.G. 1947. Engineering Applications of Mechanics. Published by Mcgraw-Hill Book Company. New York.
- Lashkar-Ara B. 2010. Determination of Shear Stress in Rectangular Channel Using Momentum and Energy Approaches. Ph.D. Thesis. Shahid Chamran university of Ahwaz, Iran. p: 52-62.
- Li Y., Du W., Yu Z., Tang Ch., Wang Y., Anim D.O., Ni L. and Lau J. 2014. Impact of flexible emergent vegetation on the flow turbulence and kinetic energy characteristics in a flume experiment. Journal of Hydro-environment Research. pp: 1-4.
- Liu Ch. and Shen Y.M. 2008. Flow structure and sediment transport with impact of aqatic vegetation. Jornal of Hydrodynamics. 4(4), pp: 461-468.

٤. نتيجه گيري

در پژوهش حاضر، بنا بر نقش عمده کمربند سبز ساحلی در توسعه و محافظت از زیست.بومها و معرفی آن به عنوان یک طرح جامع پویا و متناسب با هر منطقه ساحلی، تاثیر پوشش جنگلی ساحلی بر کاهش روند نرخ انتقال رسوب در شرایط حضور و عدم حضور پوشش بررسی گردید. نتایج حاصل از این پژوهش حاکی از کارایی پوشش جنگلی می باشد، که این امر منجر به جلوگیری از فرسایش و آبشستگی و در نتیجه تثبیت و احیای سواحل می گردد. همچنین در نظر گرفتن شرایطی از قبیل انتخاب چیدمان مثلثی به جای چیدمان مستطیلی و افزایش تراکم پوشش، می تواند منجر به بهبود این وضعیت و ساماندهی سواحل گردد.

نتایج نشان داد که در شرایط حضور پوشش، با افزایش ارتفاع و سرعت موج ورودی نرخ انتقال رسوب افزایش مییابد، بهطوری که بیش ترین و کم ترین نرخ انتقال رسوب، معادل ۹۷/۸۹ و ۳۱/۳۴ سانتی-متر مکعب بر ثانیه ثبت گردید. این در حالی است که در شرایط بدون

- Motamedi-Nezhad A. 2016. Effect of Tall Coastal Vegetation on Reduction of Semi- Broken Wave Force .Master Thesis. Hydraulic Structures. Faculty of Water Science Engineering. Shahid Chamran University of Ahwaz, 161 pages. [Persian]
- Mu H., Yu H., Fu S., Yu B., Liu Y. and Zhang G. 2019. Effect of stem basal cover on the sediment transport capacity of overland flows. Geoderma, 337, pp: 384–393.
- Nardin W., Edmonds D.A. and Fagherazzi S. 2016. Influence of vegetation on spatial patterns of sediment deposition in deltaic islands during flood. Advances in Water Resources.
- Parnak F. 1394. Experimental investigation of sediment transport in open channel flow with vegetation. Master Thesis. Hydraulic Structures. Faculty of Water Science Engineering. Shahid Bahonar University of Kerman, 94 pages.
- Ratnasooriya S.P., Samarawichrama S.S.L., Hettiarachchi Banadara R.P.S.S. and Tanaka N. 2008. Mitigation of tsunami by coastal vegetation. Journal of the Institution of Engineers. Sri Lanka, pp: 13-19.
- Rose A., Colomer J., Teresa S., Pujol D., Soler M. and Casamitjana X. 2014. Experimental observation on resuspension within submerged model canopies under oscillatory flow. Continental Shelf Research. 19, 220-231.
- Termini D. 2015. Flexible vegetation behaviour and effects on flow conveyance: experimental observations. River Basin Management. pp: 1-11.
- Wang H., Tang H.W., Zhao H.Q., Zhao X.Y. and Lu S.Q. 2015. Incipient motion of sediment in presence of sumerged flexible vegetation. Water Science and Engineerring. pp:1674-2370.

Spring 2022, Vol. 21, No.1. p.53-63.

Available Online: <u>http://jmst.kmsu.ac.ir</u>

Original Article

Impact of coastal forest cover on the stabilization, protection and restoration of sandy coasts exposed to tsunami waves

Hamed Jalil Masir, Rohollah Fatahi, Elham Ghanbari Adivi *

Department of Water Science Engineering, Faculty of Agriculture, Shahrekord University, Shahrekord, Iran.

* Corresponding Author E-mail: Elhamgh44@gmail.com

Received: 22 December 2019

Revised: 20 February 2020

Accepted: 24 February 2020

DOI: 10.22113/JMST.2020.212864.2338

Abstract

Sediment transport phenomenon is considered as one of the important and Effective factors in hydraulic performance and morphological structure of the coasts. In addition, stable development, engineering proceedings and the selection of the most appropriate protection method for organization and stabilization of the coast, are depends on the quantity of sediment load. Therefore, the focus of this study is generally to estimate sediment transport rate, assess the impact of coastal forest cover (Green Belt) on decreasing sediment transport rate exposed to tsunami wave trend and to obtain the parametric model to each coastal area using SPSS software. Experiments were performed on the effectiveness of a mangrove tree to reduce tsunami energy, by a simulated polyethylene synthetic shrub structure, for two rectangular and triangular tree layouts, 3 input wave height of 6, 9 and 12 cm, constant and horizontal slope of the coast, 0.35 mm sediment diameter and in terms of presence and absence of cover.. The results of this study show that despite forest cover, 41.17% of coastal erosion and scour are prevented and it helps to stabilization and restoration the coasts. Also considering conditions such as triangular layout selection and increasing cover density, 7.57% and 11.20% respectively, leading to the improvement of the coastal condition. Finally, the parametric model and the experimental equation for estimating the sediment transport rate with the correlation coefficient equal to 0.95, proposed as well.

Keywords: Green belt, Stable Development, organization and stabilization of the coast, Sediment transfer rate, Tsunami.

Copyrights:

Copyright for this article is retained by the author(s), with publication rights granted Journal of Marine Science and Technology. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (http://creativecommons. org/licenses/ by/4.0), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

